

Satysfakcja z pracy a wypalenie
zawodowe nauczycieli pracujących
na wsi i w mieście z różną
długością stażu pracy

Anna Ciechalska
Olga Zapadka

pod kierunkiem: dr Doroty Dykalskiej

Wprowadzenie

Wypalenie zawodowe to efekt długotrwałego stresu i przeciążenia emocjonalnego, szczególnie widoczny w zawodach pomocowych, takich jak nauczanie.

Celem niniejszych badań jest określenie zależności między satysfakcją z pracy a wypaleniem zawodowym nauczycieli o różnym stażu pracy.

Badana grupa

Liczba badanych: 133 nauczycieli,

Wiek: 25-69; średnia wieku: 46,53 lata,

Długość stażu pracy ogółem: 1-45 lat,

Płeć: 121 kobiety, 12 mężczyzn,

Dziesięć placówek:

- cztery szkoły podstawowe,
- trzy przedszkola,
- jedno liceum ogólnokształcące,
- jedna szkoła branżowa,
- Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Ełku,

Miejsce wykonywanej pracy: 90 osób pracuje w mieście, 41 na wsi, 2 osoby łączą pracę w mieście i na wsi,

Narzędzia diagnostyczne

- Kwestionariusz Wypalenia
Zawodowego OLBI**
w polskiej adaptacji T. Chirkowskiej-Smolak
- mierzy wyczerpanie oraz dystans do pracy
 - zawiera pozytywnie i negatywnie sformułowane stwierdzenia
 - 16 itemów, 4-stopniowa skala Likerta

- Skala Satysfakcji z Pracy SSP**
w polskiej adaptacji Anny Zalewskiej
- mierzy ogólny poziom zadowolenia z pracy oraz jej komponenty
 - narzędzie samoopisowe, oparte na subiektywnej ocenie badanych.
 - 5 itemów, 7-stopniowa skala Likerta

Procedura

Do udziału w badaniu zaproszono szkoły, które wyraziły zgodę na uczestnictwo w projekcie.

Badanym nauczycielom przekazano komplet papierowych kwestionariuszy.

Po zakończeniu wypełniania, ankiety zostały odebrane i poddane weryfikacji pod kątem kompletności.

Do dalszej analizy zakwalifikowano 133 ankiet.

Badanie przebiegło zgodnie z zasadami anonimowości i dobrowolności udziału.

Sposób rekrutacji

Placówki obejmujące opieką uczniów na różnych etapach edukacyjnych, mieszczące się zarówno na wsiach, jak i w miastach, wykazujące zainteresowanie badaniami

Hipotezy

H1: Istnieje negatywny związek pomiędzy wypaleniem zawodowym, a satysfakcją z pracy nauczycieli.

Korelacja Pearsona wyników OLBI i SSP = -0,669

Odpowiedź:

Istnieje negatywny związek o średniej sile pomiędzy wypaleniem zawodowym, a satysfakcją z pracy nauczycieli.

Wniosek:

Im wyższy poziom satysfakcji z pracy, tym niższy poziom wypalenia zawodowego. -> wzmacnianie satysfakcji z pracy może działać ochronnie wobec wypalenia.

H2: Istnieją różnice w poziomie wypalenia zawodowego nauczycieli z różną długością stażu pracy na obecnym stanowisku.

Korelacja Spearmana wyników OLBI i długości stażu na obecnym stanowisku = 0,283

Odpowiedź:

Istnieje niski pozytywny związek pomiędzy wypaleniem zawodowym, a długością stażu pracy na obecnym stanowisku.

Wniosek:

Choć związek jest słaby, może wskazywać na potrzebę zmienności zadań, awansu lub rotacji ról w ramach tej samej placówki.

H2a: Nauczyciele, którzy mają staż pracy ogółem dłuższy niż staż pracy na obecnym stanowisku wykazują niższy poziom wypalenia zawodowego.

test t dla wyników OLBI i różnicy pomiędzy długością ogólną stażu i długością stażu na obecnym stanowisku = 0,118

Odpowiedź:

Badanie nie dostarcza dowodów na istnienie różnic pomiędzy nauczycielami z długością ogólną stażu inną niż długość stażu na obecnym stanowisku a nauczycielami z długością ogólną stażu taką samą jak staż na obecnym stanowisku w poziomie wypalenia zawodowego.

Wniosek:

Zróżnicowanie doświadczenia zawodowego nie chroni ani przed wypaleniem.

H3: Istnieją różnice w odczuwaniu satysfakcji z pracy u nauczycieli z różnym stażem pracy na obecnym stanowisku.

Korelacja Spearmana wyników SSP i długości stażu na obecnym stanowisku = -0,121

Odpowiedź:

Badanie nie dostarcza dowodów na istnienie korelacji pomiędzy satysfakcją z pracy, a długością stażu pracy na obecnym stanowisku.

Wniosek:

Zróżnicowanie doświadczenia zawodowego nie zwiększa satysfakcji z pracy.

H3a: Nauczyciele, którzy mają staż pracy ogółem dłuższy niż staż pracy na obecnym stanowisku wykazują wyższy poziom satysfakcji z pracy.

test t dla wyników SSP i różnicy pomiędzy długością ogólną stażu i długością stażu na obecnym stanowisku = 0,106

Odpowiedź:

Badanie nie dostarcza dowodów na istnienie różnic.

Wniosek:

Zróżnicowane doświadczenie przed pracą na obecnym stanowisku nie wpływa na poziom satysfakcji z pracy.

H4: Nauczyciele pracujący na wsi wykazują niższy poziom wypalenia zawodowego.

test t dla OLBI i miejsca wykonywanej pracy = 0,266

Odpowiedź:

Istnieją różnice pomiędzy poziomem wypalenia zawodowego nauczycieli pracujących na wsi i w mieście.

Wniosek:

Nauczyciele pracujący na wsi wykazują niższy poziom wypalenia zawodowego.

H4a: Nauczyciele pracujący na wsi wykazują wyższy poziom zadowolenia z pracy.

test t dla SSP i miejsca wykonywanej pracy = 0,090

Odpowiedź:

Badanie nie dostarcza dowodów na istnienie różnic w poziomie satysfakcji z pracy pomiędzy nauczycielami pracującymi na wsi i w mieście.

Wniosek:

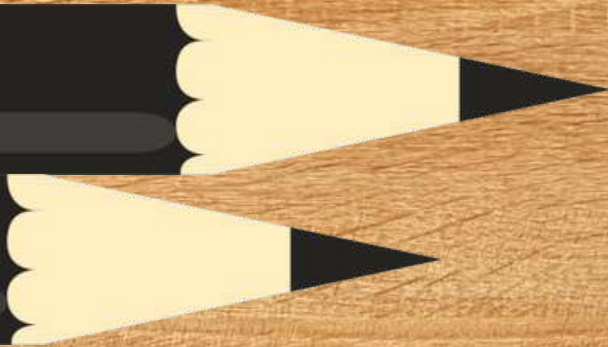
Poziom satysfakcji z pracy nie zależy od pracy na wsi lub w mieście.

Ograniczenia badania

- zastosowanie metod samoopisowych, które narażone są na subiektywizm i efekt autoprezentacji,
- brak kontroli zmiennych zakłócających, takich jak np. indywidualne cechy osobowości, obciążenie pozazawodowe czy wsparcie społeczne,

- przekrojowy charakter badania, który nie pozwala uchwycić zmian w czasie,
- ograniczona liczebność próby i skupienie na wybranych placówkach, co może utrudniać generalizację wyników na populację ogólną.

Wykorzystanie badania w praktyce

**opracowywanie strategii
profilaktycznych dla nauczycieli -
potrzebna jest większa systemowa
troska o dobrostan nauczycieli,**

**projektowania programów
wsparcia i interwencji,**

**warto kontynuować badania nad
wypaleniem zawodowym i
satysfakcją z pracy w ujęciu
długofalowym,**

Bibliografia

Basińska, B., Baka, Ł. (2016). Psychometryczne właściwości polskiej wersji oldenburskiego kwestionariusza wypalenia zawodowego (OLBI). W: Medycyna Pracy (67(1), s. 29-41). DOI: <https://doi.org/10.13075/mp.5893.00353>

Plichta, P. (2015). Wypalenie zawodowe i poczucie sensu życia pedagogów specjalnych. ATUT.

Sadłowska, K. (2024). Raport. Wrzesień 2024. Wypalenie zawodowe wśród nauczycieli/lek i dyrektorów/ek. Wiedza i praktyka sp. z o.o.

Smolak-Chirkowska, T. (2018). Polska adaptacja kwestionariusza do pomiaru wypalenia zawodowego OLBI (The Oldenburg Burnout Inventory). W: Studia Oeconomica Posnaniensia (vol. 6, no. 3, s. 27-47). DOI: [10.18559/SOEP.2018.3.2](https://doi.org/10.18559/SOEP.2018.3.2)

Zalewska, A. M. (2003), Skala satysfakcji z pracy – pomiar poznawczego aspektu ogólnego zadowolenia z pracy. W: Acta Universitatis Lodzensis (Folia Psychologica 7, s. 49-61).

Podziękowanie

Serdecznie dziękujemy Dyrektorkom i Dyrektorom za wyrażenie zgody na przeprowadzenie badań na terenie ich placówek.

Dziękujemy wszystkim Nauczycielkom i Nauczycielom za znalezienie czasu w zapracowanym dniu na udzielenie odpowiedzi w naszych ankietach.

Szczególne podziękowania kierujemy do Mazurskiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Ełku za niesamowitą współpracę, szczerą chęć pomocy i bezinteresowne zaangażowanie.

Dziękujemy
za uwagę